

FESTTALE – 21 års fødselsdag
BUP-DK'S Årsmøde, 10.-11. marts 2022
Hotel Nyborg Strand

På opfordring har jeg takket ja til – Ud fra “min position som selskabets første formand”, valgt i 2001 på den stiftende generalforsamling – at holde festtalen på selskabets 21-års-fødselsdag.

- Hvordan festlig, sjovt – måske lidt svært, men forståelse for baggrunden for oprettelsen ka' også være inspirerende og gavnligt – håber jeg ...

Selskabet holder fødselsdag i dag. På den måde kan/skal(?) selskabet måske ses ind i dagens faglige tema “familien”. Vi/BUP-DK er dog blot *blot én del af flere* i den helhed – som vores ptt.'er og deres familier til daglig lever *hele* deres liv i – men godt nok meget væsentlig del!

BUP-DK et lægevidenskabelige selskab - derfor naturligt at fokus meget centrerer sig specialets faglige indhold og udvikling mht. både udredning, behandling og forskning.

Men ingen kan stå alene uden relevante forbindelser til & forståelse for nærmeste nødvendige samarbejdspartnere – bl.a. ift. dem, der f.eks. sikrer/beslutter de ydre rammer (økonomi/budget) og andre vilkår for specialets eksistens. Dvs. f.eks. Regionsråd, Danske Regioner, Sundhedsstyrelse (SST), Sundhedsministerium (SuM), Kommunerne/Kommunernes Landsforening (KL) – o.lign.

Derfor også nødvendigt med forståelse & respekt *eksternt* for rammer og vilkår hos disse nærmeste nødvendige samarbejdspartnere. Måske specielt, når disse samarbejdspartnere ikke er en del af det samme sundhedsvæsen, hvor det meste af børne- og ungdomspsykiatrien fungerer, men placeret i helt andre organisatoriske og juridiske rammer, som f.eks. de offentlige centrale myndigheder som SST/SuM, og den kommunale verden med Servicelov, Folkeskolelov, DUT (Det Udvidede Totalprincip) mmm.

Samtidigt også vigtigt *internt*, at selskabet sikrer løbende faglig udvikling og tilpasning af de faglige undersøgelses- og behandlings-principper. Og – virker tillokkende på læger under videreuddannelse.

Som speciallæge i børne- og ungdomspsykiatri havde jeg fordel af at ha' **kendskab indefra** til specialet ... men jeg havde også **organisatorisk erfaring** fra tidligere poster som formand for Yngre Læger i 1980'erne og efterfølgende bestyrelsesmedlem/formand i Lægernes Pensionskasse, så ...

Derfor naturligt for mig at sige ja til opfordringen om at stille op til bestyrelsesvalget til Dansk Psykiatrisk Selskab's (DPS) bestyrelse i 1996 – Jeg husker stadig opringning fra ovl. Gitte Juel Henningsen/Glostrup amb. med opfordring til at stille op. I 1997 blev jeg så børnepsykiatrisk næstformand i DPS.

Jeg er ikke selv nogen stor “forsker” – mere fokus på fællesskabet – *internt* i selskabet og dermed specialet, og *eksternt* i f.t. selskabets og specialets vilkår, rammer og placering både i sundhedsvæsenet og i samspillet med andre offentlige myndigheder. *Formidler* af børne- og ungdomspsykiatri mellem fagfolk og embedsmænd/politikere.

Selskabet - **21-års-fødselsdag** i 2022 – er det så et meget ungt eller gammelt/ældre selskab? Og hvordan så med specialet? – Jeg mener ikke, det er nogen grønskolling!!
Både/og - Vi har faglig ballast gennem mere end 60 år! Så mest er vi et ældre erfarent speciale.

**FESTTALE – 21 års fødselsdag
BUP-DK'S Årsmøde, 10.-11. marts 2022
Hotel Nyborg Strand**

Idet - BUP-DK og specialet børne- og ungdomspsykiatri har mange flere år på bagen, idet **børnepsykiatri** blev selvstændigt grundspeciale allerede i 1953, og siden har specialets interesser været varetaget via DPS.

Læs blot historien om selskabets første 50 år ... se

Børne- og ungdomspsykiatrien i Danmark gennem 50 år.

Et jubilæumsskrift", 2003 – på bupnet.dk.

Fødselsdagen - skyldes etableringen af **det selvstændige videnskabelige selskab BUP-DK** i 2001. Den 2. marts 2001. Ikke længere en del af DPS. Om bare 4 år fejrer dette selskab 25-års-jubilæum!

Men - Hvorfor danne et selvstændigt selskab ...?

- Der **skete rigtig meget** i 1990'erne - også i f.t. psykiatrien og det nye speciale børne- og ungdomspsykiatri.
- Og - som I ved, så er der **store forskelle** mellem indhold, udfordringer, kulturer og arbejdsmetoder - i de 2 lægefaglige specialer.

SST - **hvor sku' "ungdomspsykiatrien" placeres** ift. de 2 hidtidige psykiatriske specialer:

- børnepsykiatri, og
- (voksen)psykiatri?

Hidtil forskelle mellem amterne - og ikke alle amter havde etableret en egentlig ungdomspsykiatri.

1991 - DPS nedsatte et ad hoc-udvalg med formålet at undersøge det ungdomspsykiatriske virkefelt og pege på modeller, der kan styrke området. Rapport 1992. Høring og opfølgning - fleksibel aldersgrænse 18-21, hvis i behandling før det 18. år.

1993 - Endelig rapport "Den fremtidige ungdomspsykiatri i Danmark"/DPS.

1994 - Børne- og ungdomspsykiatri 0-17 år inkl./SST - specialets afgrænsning. Det nye alene at ungdomsårene (14-17 år inkl.) nu entydigt placeret i dette speciale.

Fælles med DPS

- siden børnepsykiatri anerkendt som selvstændigt lægefagligt speciale i 1953
- + selvstændig børnepsykiatrisk sektion i DPS fra 1962 med egen "børnepsykiatrisk-sektions-ledelse"
- egne "sektionsmøder" flere gange årligt.
- Denne sektion blev i starten af 1990'erne problematiseret af voksenpsykiatere/-psykiatrien, og nedlagt i 1992.

1997 - Psykiatriplaner/FT og regering – der skete rigtig meget:

Allerede i forbindelse med **psykiatriaftale af 4. april 1997** mellem regeringen og amterne var der opmærksomhed over for behovet for en styrkelse af indsatsen på det børne- og ungdomspsykiatriske område, herunder en styrkelse og udbygning af det i 1994 nyetablerede speciale børne- og ungdomspsykiatri.

I erkendelse af, at der var begrænset viden om problemernes karakter, indgik i denne aftale bl.a., at **Sundhedsstyrelsen skulle igangsætte en arbejdsgruppe med henblik på behovet for udvidelse af den samlede behandlingskapacitet på længere sigt.**

**FESTTALE – 21 års fødselsdag
BUP-DK'S Årsmøde, 10.-11. marts 2022
Hotel Nyborg Strand**

Sundhedsstyrelsens Redegørelse forelå i høringsrapportform i 1999, og udsendtes i endelig udgave i 2001 – uvist, hvorfor det sku' ta' 2 år?

1998 - Målsætninger for kvalitet i børne- og ungdomspsykiatri, SST.

1999 - Børne- og ungdomspsykiatrisk virksomhed – den fremtidige tilrettelæggelse, SST/2001

Med etableringen af det nye lægefaglige speciale børne- og ungdomspsykiatri i 1994 – og dermed den øgede fokus på det nye speciale ifm. etableringen af egl. børne- og ungdomspsykiatriske afdelinger i alle amter,

naturligt at tænke ...

- **“hvorfor skal vi bruge så meget tid på at snakke voksenpsykiatriske anliggender?”**, og
- **tænk, hvad vi ku' få ud af at bruge denne tid alene på mere specifikke børne- og ungdomspsykiatriske anliggender!**

Derfor igangsatte vi fra den børne- og ungdomspsykiatriske del af DPS nu arbejdet mhp. etablering af et selvstændigt videnskabeligt selskab.

Vi ønskede at synliggøre og fremme både

- **offentlighedens opmærksomhed** for børne- og ungdomspsykiatri i det offentligt finansierede danske sundhedsvæsen, og
- **lægers interesse** i at **videreuddanne sig til speciallæger** i børne- og ungdomspsykiatri – og til at **forske samt arbejde** i børne- og ungdomspsykiatrien?
- **Medlemmernes engagement** i faglig udvikling/forskning indenfor specialets patientgrupper

Bedre med kun ét lægefagligt speciale i et lægevidenskabelige selskab end to nærtstående, men med væsentlige forskelle både ift.

- størrelse (medlemsantal, antal ptt.'er og afdelinger i off. sygehusvæsen) og
- ptt.'ernes alder – og dermed forskelligt fokus ift. f.eks. udviklingsmuligheder, forældre/pårørende-inddragelse og samspil med kommunale social- og undervisningssektor, jf. Servicelovens og Folkeskolelovens meget forskellige muligheder for tilbud til henholdsvis børn og unge < 18, og voksne på 18+.

1999 - Den fremtidige struktur af de videnskabelige selskaber vedr. grundspecialerne børne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri, DPS's ad hoc-udvalg vedr. fordele og ulemper ved, at børne- og ungdomspsykiatri og voksenpsykiatri er i ét videnskabeligt selskab.

Et enig udvalg anbefalede etablering af 2 selvstændige videnskabelige selskaber – med samarbejde om flere fælles anliggender.

Se bupnet.dk

2001

- Udmelding på DPS's generalforsamling den 2. marts 2001 i Ebeltoft.
- Stiftende generalforsamling i BUP-DK den 2. marts 2001 i Ebeltoft.

Senere kom ...

**FESTTALE – 21 års fødselsdag
BUP-DK'S Årsmøde, 10.-11. marts 2022
Hotel Nyborg Strand**

2001 - Udredning af tilbuddene til psykisk svage børn og unge i undervisnings- og socialsektoren og samspillet med sundhedssektorens tilbud*/udarbejdet af centrale myndigheder mfl.:

- Socialministeriet, SuM, Undervisningsministeriet, Amtsrådsforeningen (ARF), KL, Københavns & Frederiksberg kommuner, Hovedstadens Sygehusfællesskab (H:S) og SST. Se bup-net.dk

Statusnotater fra "SST's Opfølgingsgruppe vedr. børne- og ungdomspsykiatri" – senest 2006.

Anbefalingerne for udbygning og styrkelse af området - jf. "Børne- og ungdomspsykiatrisk virksomhed – den fremtidige tilrettelæggelse" - indgik allerede i **psykiatriaftalen for 2000-2002** og er fortsat i **psykiatriaftalen for 2003-2006**.

Hva' ska' der til - dengang og nu?

- **Kompetencer mht. forskning og faglig viden** – samt **erfaring mht. arbejde i politiske sammenhænge**, centralt & lokalt. **Organisationserfaring**. Alt dette skal gå hånd i hånd. Ikke alle medlemmer af bestyrelsen skal dække det hele, men gerne ved fælles hjælp dække det hele.
- **Med i offentlige diskussion/synlig ...!** – Vilje til ... Engagement og vedholdenhed. Tro på sig selv og sin egen særlige faglighed/berettigelse.
- **Ta' sig den tid, det kræver** - i arbejdstiden med accept fra kolleger & arbejdsgiver/jf. oversættelse og implementeringsarb. m ICD-11 &/eller i fritiden med forståelse hos familien!
- **Tid er ikke noget du får af andre. Det er noget du selv må prioritere og skaffe dig.**

-
- **Hvordan ser jeg så selskabet i dag** – efter at have repræsenteret børne- og ungdomspsykiatrien udadtil fra 1997-2005:
Selskabet har *vokset sig stort og mere modent*.
Utroligt - men også dejligt – med alle de ukendte ansigter/navne. Mange flere speciallæger til at deles om opgaverne, som nok er nogenlunde de samme.
I 2001 ca. 125 medlemmer, nu > 350/400, ikke?
 - **hvilken udvikling det har gennemgået**, i mine øjne – "klogere" med egne erfaringer om, *hvad et kræver at komme frem og bli' "set/hørt"*.
Fokus på glidende udskiftning/erfaringsbevarende/-fornyelse – balancegang i både udvalg og bestyrelse ...
 - **hvilke drømme du kunne have** for selskabet - *engagement og styrke til at "gå selv" - også selv om "andre"/SST/Danske Regioner ikke gir' accept/støtter økonomisk – f.eks. mhp. udarbejdelse af Nationale Behandlingsvejledninger indenfor de større sygdomme/udviklingsforstyrrelser i specialet = den App = DCS (Dansk Cardiologisk Selskab) vedr. NBV = "Den Nationale Behandlingsvejledning"*.
Siden 2004, fra 2005 tilgængelig i elektronisk form på selskabets hjemmeside i årligt opdateret udgave. Utaal af forfattere/referenter - årlige opdateringer. Bredt sammensatte arbejdsgrupper – ift. enkelte kapitler/sygdomme. DCS er godt nok 3 x større, men ... det var de ikke, da de startede i 2004.

Eksempler på Synlighed og klart markerede udsagn:

- **10-års-planen: + Ét kapitel alene om børn og unge**, det kom ikke af sig selv.

**FESTTALE – 21 års fødselsdag
BUP-DK'S Årsmøde, 10.-11. marts 2022
Hotel Nyborg Strand**

Psykiatrien = begge psykiatriske specialer.

Men helt nødvendigt løbende og vedvarende at fremhæve forskellene mellem de 2.

- **Twitter mm. – synlighed ...!**
- **Faglighed – evidens – dokumentation af effekt ...**
- **Pakke-forløb** – hvad kan der nu komme ud af implementeringen af indholdet i 10-års-planen ... **PÅ TVÆRS AF SEKTORERNE!** – Hvor mange gange er det ikke sagt og gentaget ...! Nu ka' det forhåbentlig bli' implementeret...
- **Børne- og ungdomspsykiatri – sygdomme/udviklingsforstyrrelse ctr. mental sundhed/trivsel** – to helt forskellige ting
- **Flere uddannelsesstillinger** – positiv netto-udvikling mht. antal speciallæger i børne- og ungdomspsykiatri over de næste mange år, *hvis de besættes* i en verden med for få læger!
- **Udrednings- og behandlingsret – forskelsbehandling i 2000'erne**, da det oprindeligt alene omfattede de somatiske sygdomme – og der fulgte jo penge med til opgaverne. Men - OBS mht. **hvordan politikerne kan vinkle/beslutte noget anderledes, end den faglige vinkel tilsiger.**

I 2001 —> Ikke alle/mange troede på projektet ...

Resultatet d.d. – Godt gået! – Rettidig omhu – Til lykke med fødselsdagen!!

JENS BUCHHAVE